

Az ismeretkör: Pedagógia

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) Az iskoláskor pedagógiája
- 2)Kompetencia alapú pedagógia, a keresztény nevelés alapjai
- 3) Pedagógusmesterség, pedagógiai szakmaikészség-fejlesztés
- 4) Didaktika
- 5) Neveléelmélet
- 6) A pedagógiai kutatómódszertana

Tantárgy neve: **Kompetencia alapú pedagógia, A keresztény nevelés alapjai TAN szak**
Neptunkód: **NKOZOS2004, LKOZOS2004**

Kreditértéke: 2

A tantárgy besorolása: **kötelező**

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” **100 % elmélet**

A tanórátípusa: **előadás és óraszám: 2 ea/hét az adott félévben 30 óra.**

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők: -**

A számonkérés módja: **kollokvium**

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok: -**

A tantárgy **tantervi helye: 2. félév**

Előtanulmányi feltételek: **nincsenek**

Tantárgyleírás:

A kompetencia alapú pedagógia című tantárgyi rész célja, hogy megismertesse a hallgatókat a pedagógusok munkájában szükséges sokrétű kompetencia-rendszerek felismerésével. Ehhez tartoznak a gyermekek számára szükségesen elsajátítandó, a szocializációhoz és az intézményi nevelődés-tanulás folyamatában való aktív részvételhez elengedhetetlen kompetenciák. Valamint a pedagógus személyéhez és oktató-nevelő munkájához tartozó kompetenciák, készségek egyaránt. A tantárgyi rész rávilágít az elméleti háttéren felül ezek folyamatosan összehangolt együttes és tudatos alkalmazásának szükségességére, felismerésének módjaira és lehetőségeire, továbbá az ez irányú önfejlesztés igényére is.

Fontos, hogy a gyermekek számára olyan, akár az oktató-nevelő munkától független kulcskompetenciákat, valamint kompetencia- és képességterületek fejlesztésére szolgáló elméleti és gyakorlati alapokat nyújtson a hallgatók számára, amellyel a pedagógiai munkájuk során a gyermekek éppen aktuális képességszintjéhez megfelelő gyakorisággal és egymásra épülő rendszerben képesek igazodni.

A keresztény nevelés alapjai című rész célja, hogy neveléstörténeti és nevelésfilozófiai alapokon bemutassa az ókori, középkori, újkori és jelenkori keresztény nevelés alapelveit, hagyományát, intézménytörténeti fejlődését, vallás- és művelődéstörténeti aspektusait, az eredeti bibliai, irodalmi, történeti és filozófiai források segítségével. A tantárgy ezen kívül a kortárs nevelélméleti és nevelésfilozófiai kérdésekre adott keresztény szellemiségű válaszokat tárgyalja, valamint a pedagógiai kutatás tárgykörébe tartozó definíciók keresztény nevelésre vonatkozó komparatív elemzése során jelenkori összegezést nyújt. Tartalma szerint a neveléstudományban releváns elméleti, történeti, filozófiai és etikai kérdéseket tárgyalja a keresztény pedagógiai gondolkodás témaköreiből. A tantárgy és a tantárgyhoz kapcsolódó kutatások a történeti és filozófiai elméleti felvetései által hozzájárulnak a jelenlegi pedagógiai gondolkodás elméleti és gyakorlati

fejlődéséhez, valamint annak komplexebb és impulzív szemléletéhez.

A Kompetencia alapú pedagógia című rész fő kérdéskörei:

1. A kompetencia alapú oktatás elméleti megközelítése és dilemmái
2. A pedagógusi kompetenciák és készségek
3. A gyermekek életkorának és sajátosságainak megfelelő kompetenciák
4. Hiányok és többletek a pedagógus és a gyermekek oldaláról nézve
5. Fejlesztés és önfejlődés
6. Generációs kérdések a változó kompetenciák tükrében
7. Tanulási kompetenciák elsajátítása az iskolai nevelés rendszerében
8. Kompetenciák és értékek, avagy hogyan függ mindez össze a keresztény neveléssel?
9. A keresztény nevelés alapfogalmai, az alapfogalmak jelentésrétegei
10. A nevelés és oktatás a bibliai alapjai
11. A keresztény nevelés problémátörténete és intézményeinek kialakulása
12. A keresztény nevelés és a szekularizáció
13. A keresztény pedagógiai eszmetörténet kiemelkedő alakjai
14. A keresztény pedagógusszerep történeti változásai
15. A II. Vatikáni Zsinat tanítása a nevelésről
16. A keresztény etikai és erkölcsi nevelés

Digitális kompetencia: A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos ismereteket, (pl.: jogi szabályozás, elektronikus kommunikáció, információátvitel és információkezelés); készségeket (pl.: információ létrehozása, bemutatása, értelmezése, információkeresés- feldolgozás) és az attitűdöket (kritikus gondolkodás, kreativitás, innováció, biztonságos használat).

Digitális technika hatékony alkalmazása: Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre.

Tanulási célok elérését szolgáló digitális megoldások ismerete: A kurzus során áttekintünk hat alapvető kulcsfolyamatot: információelérés, információkezelés, információértékelés, új értelmezések alkotása, kommunikáció és megfelelő IKT-használat. Áttekintünk néhány oktatást segítő szoftvert, támogató oldalt, applikációt, oktatóprogramot, amelyek jól alkalmazhatóak az érintett célcsoportok kapcsán. Megismerkedünk jó gyakorlatokkal is.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kompetencia alapú pedagógia

1) Makádi Mariann (2009): *A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban*, Mozaik Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-697-614-9

2) Nagy József (2007): *Kompetenciaalapú kritériumorientált pedagógia*, Mozaik Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-697-541-8

3) Zsigovits Gabriella (2008, szerk.): *A kompetencia alapú pedagógia rendszer fejlesztése és bevezetése a Nemzeti Fejlesztési Terv időszakában*, Educatio Társadalmi és Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest ISBN: nélküli

A keresztény nevelés alapjai

1) Sesboué Bernhard (1997): *Krisztus pedagógiája*, Vigilia Kiadó, Budapest ISBN: 963-7964-36-3

2) Clément Olivier (2004): *Kérdések az emberről*, Bizantinológiai Intézeti Alapítvány, Budapest ISBN: 963-86679-3-1

3) Nouwen Henri (2004): *Te vagy a Szeretett*, Ursus Libris, Budapest, ISBN: 963-214-478-3

4) *A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai*, Szent István Társulat, Budapest ISBN: 963-361-161-X

Előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek, amelyek kialakításához a tantárgy

jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgypedagógiai megalapozása terén).
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi ismeretekkel, és tájékozott a segítségnyújtás lehetőségeiről.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet-, baleset-, munka-, és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhöz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.

Tantárgy felelőse: Dr. Berzsenyi Emese PhD, főiskolai adjunktus

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -